

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani și timbru de 60 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri societăți a 10 bani se vënd în Sibiu: la librăria „Tipografic”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaleis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat la loterie

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Ianuarie 1900 v. încep
noul abonament lunar, oar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonați sunt rugați
a grăbi ori reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expedi-
ție a foii.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, oare încep cu prima și
se termină cu ultima luni, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 28 cor. — bani.
Abonamentul semestral . . . 14 cor. — bani.
Abonamentul trimestral . . . 7 cor. — bani.
Abonamentul lunar costă . . . 2 cor. 40 bani.Este în interesul dlor abo-
natori, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonați vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea

„Coada veacului“

Toate ziarele maghiare meditează
în nrii din urmă ai anului ispirat pe
tema sfârșitului de veac. Toate își iau
poziție înaltă din care judecă viii și morții
din lumea întreagă. Una scrie despre
sistemul economic al veacului ce moare,
alta despre relațiunile dintre stat și bi-
serică; una face repriviri filosofice, alta
repriviri politice, și toate își iau aer
solemn și serios, — dacă peste tot poate
fi vorba de serioșitate la o presă, în
majoritatea sa mercantilă, speculantă.»Budapesti Hirlap« de pildă dă
un articol de reprivire, în care atinge
aproape totul, ce s'a petrecut pe lume,
în știință, în filosofie, politică și răboai.
Dar' despre raporturile Maghiarilor cu
popoarele care li impresară și înaintea
cărora s'au făcut urgiași, — n'are nici
o vorbă. Un singur cuvânt mai apro-
piat și mai de remarcat spune privitor
la »ideea de stat«.»Ideea de stat — zice »Bud. Hirlap« — a
devenit principul dominant al vieții publice;
dela Domnitor până la cerșitor toți li-s'au supus
și — când statul a devenit atotputernic, în
loc de binefăcător al omenirii, s'a făcut
tiranul crudel al ei«.Eată o constatare prețioasă. Statul
omnipotent s'a făcut — în general —
tiranul cetățenilor. Cât de mare tiran
trebuie să fie pentru cetățenii sei »statul
maghiar«, al cărui principiu dominant
este o idee falsă, o fantomă, care nu
există decât în inchipuirea utopică a
unora?! Și cât de mari trebuie să fie
pecatele acelor care au condus statul în-
tr'o astfel de direcțiune nenorocită, și
l'au ridicat la o situație, de unde a de-
venit în loc de binefăcător atotputernic,
un tiran atotputernic și crudel, al cetă-
șenilor, ce-l constituie și susțin.Mari sunt peccatele celor vinovați
pentru această stare de lucruri și în
state naționale, unde de altfel cetățeanul
care suferă e recompensat cel puțin cu
mândria ce o resimte văzând represen-
tanța sa națională reoglindată în atot-
puternicul stat; — dar' cu cât mai mari
vor fi peccatele vinovaților într'un stat
ca al nostru, unde »ideea« e națională
unitară, ear' statul real e polinațional;
unde »principiul dominant« care con-
duce statul este negarea continuă a rea-lității, și unde cetățeanul are să suferă
nu numai ca om, ca cetățean, ci și ca
Român, ca Sas, Sărb ori Slovac!!Printre cei vinovați trebuie să punem
la loc de frunte și presa maghiară, care
a făcut și face un adevărat cult »tiranu-
lui crudel«, o adevărată statolatricie!Multe progrese a arătat veacul al
XIX-lea și mai ales pe terenul invențiunilor
multe a produs.N'a reușit însă nici el să dea vre-un
mijloc pentru a realiza absurditățile.
Eată de ce nici »ideea de stat maghiar«,
așa cum patrioții noștri o proclamă,
nu s'a realizat în veacul al XIX. și nu
se va realiza nici în al XX. Pentru-că e
privilegiul etern al naturii de a fi cu
minte și a exclude absurditățile. Numai
oamenii — unii oameni, de altfel foarte
iubitori de privilegii — sunt lipsiți de
această prerogativă, poate tocmai pen-
tru-că rivesc așa de mult după preroga-
tive.Lucrul acesta — imposibilitatea de
a realiza »ideea de stat« — îl recunoște,
trebuie să-l recunoască și nobilii guvernan-
ți de azi. Îl recunoște cel puțin pe
jumătate: în ce privește trecutul și pre-
sentul.»Astfel o foaie de această, care po-
litizează »In pragul veacului al XX.,
— vrând nevrând se vede silită a esclama
astfel:»D-zeule sfinte! Trezeci și doi de ani
de pace și cu tot dreptul deliberă dispunere,
drept care în decursul unui mileniu numai
odată și numai acum ni-s'a dat, în acest
secol al XIX., care apune, — și totuși
n'am putut realiza statul maghiar na-
țional« (»D. M. K.« nr. 299).Ear' un baron maghiar, care în
preajma noului an n'are alt dor decât
ca armata monarhiei să mai fie
»odată bine bătută«, — căci atunci doar
Ungurii ear' ar câștiga, — eată și el,
cum găsește starea lucrurilor la sfârșitul
veacului:»Ținta nu ne am ajuns-o. Puțini
vor pute fi mulțumiți cu stările noastre
interne.»Asupra viitorului nostru încă nu
dispunem noi, și garanțele lui nu le
avem. Nici ordinea internă a statului, nici
relațiunile lui de alianță, nici raporturile
cu statele esterne nu sunt fără curus.
Moravurile ne-au fost mai bune. Simp-
toamele morbului social se arată«.Acele stări, pe cât de reale pe
atât de triste, le constată însăși presa
maghiară. Dar' câte mai sunt, de care
ea tace?!
Destul să spunem că chestiunea
naționalităților și întreg complexul de
miserii ce se leagă de această chestiune,
se retac, tendențios, cu scop de amăgire
și șinamăgire.De pildă e aci chestiunea Iancu.
Chestiune gravă și simptomatică. Un
procuror a desvilit decadența justiției,
și abusus de putere al tuturor micilor slu-
jitori ai marelui »tiran crudel«. — cum zice
»B. H.« — adevărat ai statului. Sântem nu
numai nedreptățiți, oprimați, loviți, ci și
insultați. Dreptămți, directă, provoacă. Și
ca noi toate popoarele nemaghiare, ma-
joritatea covârșitoare a cetățenilorȘi nici nu se gândesc măcar să
saneze aceste rane mortale.E aci vorba de oară de Bělgrad,
care a pus o pată de rușine pe siste-
mul dominant în politica de stat. Și cei
competenți nici nu se gândesc să spele
această pată. Întră cu ea în noul an,
în noul veac!

Adevărat... »coada veacului«!

Sibiu, 1 Ianuarie n. 1900.

»Cuota«. Ziarele oficiale ale mo-
narhiei publice în numărul de ieri de-
cisiunea Coroanei, referitoare la stabili-
rea »cuotei«. Monarhul a stabilit
cuota numai pe jumătate de an, în
suma cunoscută și precizată din partea
comisiunilor parlamentare. Motivul, că
cuota a fost stabilită pe jumătate de an,
ear' nu pe anul întreg, e acela, că
guvernul maghiar a cerut să fie așa;
pentru-că în cazul, dacă parlamentul
austriac ar respinge întregul pact, sănu'i fie mâinile legate, ci să poată de-
creta imediat independența vamală a
ferei. Sânt adevărate prospecte, totuși, că
întregul pact va ajunge în — hala ve-
chiturilor.»In era nouă«. Guvernul ma-
ghiar a respins de nou petiția Slovacilor,
de a li-se da voce să ridice un gim-
nasiu, cu limba de propunere slovacă.
Respingerea dintr'ou s'a făcut din mo-
tivul, că petenții n'au arătat isvoarele
sigure din cari poate fi susținut gimna-
siul proiectat. Slovacii au arătat acum
guvernului, într'o petiție nouă, că ei au
o asociațiune culturală slovacă, și acea-
sta ia asupra sa îngrijirea de susți-
nerea gimnasiului. Au prezentat gu-
vernului și statutele întărire de guvern,
în cari se zice, că scopul înființării re-
uniunii este tocmai ridicarea unui gim-
nasiu. Cu toate acestea, guvernul a res-
pins petiția Slovacilor. Trăească era
nouă!»Ce dorese Maghiarii? În
prim-articolul de Anul-Nou, celebrul
gazetar, baronul Kaas Ivor, scrie în
„Házánk“ următoarele:»De câte-ori armata austriacă
e bătută, se dă todeauna câte o mică
libertate Maghiarului. Când au bătut-o
ântâiu Italianii și Francezii, ni-s'a
dat puțin libertate. Când o bătură
bine Prusacii, ni-s'au redat drepturile
constituționale, dar' puterea au oprit-o
pe seama lor. Dacă încă odată ar fi
bătută armata, am pute speră, că na-
țiunea maghiară ajunge stăpână liberă
pe soartea sa, în patria proprie«.Va să zică, Maghiarii nu dorese
alta monarhie, acum la începutul
noului secol, decât d stântă de bătar,
din care se poată trage ei foloasele.
Frumoase dorinșe de Anul-Nou, și
Viena va fi încântată de ele.Pentru monumental Șaguna, cor-
pul învățătoresc dela școlaele primare
din Brașov a colectat între sine 164 co-
roane, ear' dela elevi 79 cor. 18 bani.»Din Fiume se scrie, că ministrul
de culte și instrucțiune publică Wlas-
sics a adresat o nouă ordonanță orașu-
lui Fiume, în care le spune Firmanilor,
că dispozițiile sale, referitoare la in-
troducerea limbii maghiare în școlaele po-
porale din Fiume, se referă numai la
școlaele susținute de confesiuni și de pri-
vați, ear' nu și la școlaele comunale,
cari autonome fiind, își stabilesc singure
planul de învățământ. Adevărat s'a resgân-
dit ministrul Wlassics, probabil din mo-
tivul că — sânt acrii strugurii.»Tripla alianță«. Deputatul Ugron
a atacat rău tripla alianță în delegați-
unea maghiară, făcând imputări grave
Germaniei, că exploatează și trage pe
sfoară monarhia austro-ungară. Lucrul
acesta a atins dureros pe politicianii din
Germania, în prima linie pe împăratul
Wilhelm, care nu s'a așteptat ca în mo-
dul acesta să i-se remunereze celebrul
toast, rostit la adresa Maghiarilor, cu
ocaziunea sărbărilor millenare. Împăra-
tul Germaniei a dispus să i-se traducă
în nemște întreaga vorbire a lui Ugron,
și a rămas consternat de cuvintele grave
aruncate din partea acestuia în fața Ger-
maniei, în prezența ministrilor comuni
ai Austro-Ungariei, dintre cari nici unul
nu »și-a ridicat glasul pentru a combate
pe Ugron și a restabili adevărul. În-
deosebi atinge reputarea aceasta pe mi-
nistrul comun de esterne, contele Gol-
chowski, care ca factor important în
tripla alianță trebuia să o ție în apă-
rare. Contele Golchowski earăși se
scușă cu aceea, că nu știe ungurește și
astfel n'a înțeles ce vorbia Ugron.
Scuse »noacei, scuse »ncolo, dar' bu-
clucul e gata, și Maghiarii pot să aștepte
până le va mai ține împăratul Germa-
niei un — toast!Protestul tinerimei noastre
universitare din Viena.Un organism social care 'și-a pierdut fondul moral al existenței
sale este dat putrețului și prăbușirii.Când un stat se năpustește cu toată urgia asupra cetățenilor
sei, prin cari și pentru cari există și în numele legii și al dreptății,
în numele celui mai înalt ideal al vieții de stat îi insultă în cele
mai sfinte ale lor, — este că acel stat a intrat în descompunere, că se
prăvălește spre prăpastia imoralității.Vorbele eșite din gura procurorului dela Alba-Iulia nu sânt nu-
mai ale lui. Presidentul tribunalului a zimbît în sufletul său și le-a
aprobat în mod demonstrativ în numele justiției maghiare. Sânt con-
vingerea cea mai bună a statului maghiar, așa, cum acela este
astăzi.Ridicăm glasul nostru în fața acestui moment monstruos, —
pentru-că se ne exprimăm scărba noastră adâncă față de putregaiul
din care s'a zemislit.

* * *

Între astfel de împrejurări, facem un apel către fruntașii națiunii
noastre, ca adunând subscrierile întregii națiuni, să meargă ca să
caute dreptate la cel mai înalt factor al vieții de stat.

Cunoaștem trecutul.

Dar' facem acest apel; pentru-că nu putem să ne închipuim, ca
la Viena încă să fie socotiți drept bandiți aceia cari au luptat și au
murit sub steagurile tronului, ear' generalii tronului șefi de bandiți.Facem acest apel; — pentru-că pe credința părinților noștri și pe
sângele lor vărsat în lupte! — vom să avem mărturie vie despre
felul, cum sântem priviți de cel mai înalt factor al vieții de stat.Vom să avem mărturie vie, chiar și atunci, când răspunsul ar
fi: un zimbet la jurămintele noastre și ale părinților noștri. Chiar
și atunci, când pentru dreptate, pe care o căutam ni-s'ar răspunde,
că se nu mai căutam la nimenea nimic; ci numai la noi înșine și în
forțele noastre.

Viena, 26 Decembrie 1899.

Comitetul executiv al tinerimei române din Viena:

Mihail Popovici, Lucian Bolcaș, Traian Antoniu Pășcuțiu,
Emilian Șușanschi, Gavril Barbu.

Amintiri despre Iancu.

»Honestissimus et humanissimus juvenis«.

Dl protopop din Sălăgiu, Ioan Păpîriu
Pop, care a fost coetan cu Iancu în școală la
Cluj, publică niște interesante amintiri în „Ga-
zeta Transilvaniei“. E foarte bine și e necesar
ca toți cei au vre-o amintire de acest fel să o
publice acum. Eată un mic pasaj din „aminti-
rile“ dlui protopop Ioan Păpîriu Pop:»Pe atunci (la 1844) eram prunc, dar'
ca toți pruncii foarte bine țin minte cele
petrecute, căci și altcum eram în școală
înaintea. Carturil mi erau în Cluj, în
ulita Turzei, sub »tometeu« (cimiter) la
octogenarul Andreiu Demeter, cetățean,
înfălărat naționalist român al timpului
seu. În față cu noi era curtea lui Ber-
gai, profesor și director al liceului
academic, mai târziu proprietatea Ro-
mânului avut Molnar.Într'o zi de toamnă din 1844, mer-
gînd eu la școală, aflai pe Demeter vor-
bind cu Bergai. Salutîndu-i, eram să
trece în drumul meu, dar' m'agrăi gazda
mea, dl Demeter: »Comedisti?« (Ai mî-
necat?) Atunci Bergai îmi întrebă: »Quot
profes habet in hospicio?« (câți copii
ai în curție). — »Quator«, fu răspun-
sul, »sed omnes petulantes« (patru, dar'
toți sânt neascultători). Ear' Bergai îi
zise: »et in aula mea sunt tres: minor
Tobias, et ille est petulans, — major
Tobias probus; Abrahamus Iancu au-
tem est honestissimus et humanissimus
juvenis, videntur habuisse bonam edu-
cationem« (Și la mine sânt trei. To-
bias cel mai mic, și acesta e neascultă-
tor; Tobias cel mai mare e un tîner de
treabă, Avram Iancu însă este cel mai
cinstit și uman tîner, se vede a fi avut
ambii bună educațiune. Iancu cu To-
bias cel mai mare erau jurîști, ear' cel
mai mic Tobias gimnast).Așa s'a exprimat despre Iancu în-
suși profesorul seu, prodirectorul Bergai,
bărbat de vre-o 60 de ani.

La mormîntul lui Iancu.

»Discurs funebru«.

— Rostit la înmormîntarea lui Avram Iancu. —
(Urmare și fine).Domnilor, d-voastră ați aflat că
Avram Iancu a fost ager luptător pen-
tru introducerea în practică a acestui
principiu-trinitate: libertate, egalitate,
naționalitate!Și acum, dați-mi voce, domnilor, să
vă rog a-mi permite, ca să vă pun în
vedere o scurtă schiță biografică a ero-
ului munților Transilvaniei, a nemurito-
rului Avram Iancu.Dînsul s'a născut în Vidra-de-sus,
prefectura Albei-inferioare, în anul 1824,
din părinți țărani de clasa agronomică,
cari se bucurau de mult respect, pe unde
numai erau cunoscuți, pentru onorabil-
itatea lor, și aveau o stare materială
considerabilă între împrejurările țăra-
nilor.Atât părinții sei, cât și Avram Iancu,
nutriți de dorul de a se lumina prin
educațiune, a pus la cale, de a percur
studiile pregătitoare, până-ce la anul epo-
cal 1848 a obținut calitatea formală de
advocat, spre care scop a făcut censura
advocațială la Tîrgul-Murșului, dar' ge-
nului seu natural, cât și propensiunea sa
deoparte, de altă parte ocaziunea de mi-
nute potrivită, i'a atras atențiunea și
laboriositatea pe altă carieră mai vastă,
mai productivă, decât ce este rigida ocu-
pațiune de procese particulare; el a luat
dificila sarcină de apărător al națiunii
și patriei sale.Născut și crescut la munte, în aerul
necorrupt și neinfectat de pasuniile și
șarlatanerilei lunei, toată puterea nimei
sale ardea pentru libertatea națională,
pentru fericirea patriei. Condus de ace-
ste sacre idei, el a fost dintre cei de
ântăiu buni, cari au luptat cu toate for-
țele sale ca să revindece drepturile eterne
sacre ale națiunii și patriei, ce atâți se-
coli erau strivite și ajunse la agonia ce
le-au preparat-o inimici națiunii române,
contrarii patriei mame, a nefericitei Tran-
silvania.

Lupta ce a purtat, a fost pur națională, a fost îndreptată adevărat pentru salvarea patriei din legăturile nefaste ce i-se preparau, luptă eroică, sublimă, și în parte a isbutit a păstra nemeacul, necălcăt, acel călcău al patriei, unde libertatea națională era mai în floare.

Calitățile eminente și firmitatea caracterului său în opera, a cărei făptuitor era, au fost și sînt și astăzi proverbiale întru candiditatea lor, el era bărbatul care știa folosi cele mai convingătoare argumente, ce necesitatea reclama momentan.

După sfaturile ce românimea ținușe la Blaj în anul 1848, când argumentele oratorice, logice și morale se eshauriseră, pentru-ca să arete mai elocuent, că momentul faptelor a sosit, Avram Iancu, ridicându-se pe tribuna improvisată, a desfășurat această grandioasă idee a faptului, fără un singur cuvînt și cu o singură descărcătură de pistol, a cărei splendid efect s'a arătat în admirabila rezistență și bravură ce au dezvoltat legiunile române în scurt timp...

Nu mult însă, și amestecul străin în treburile noastre interne, a pus capăt operațiunilor lui Avram Iancu, — și aci activitatea lui zeloasă înceată...

Astăzi, domnilor, în doliu impresurăm acest sicriu, care cuprinde cadavrul acestui zelos apostol martir al libertății naționale!...

Domnilor! Cunoașteți, că dela incetarea activității lui Avram Iancu, până astăzi, se întinde o lungă pauză de două decenii... vreați să retac acest îngrozitor interval? nu! dar puterile mele sînt mult mai debile decât se vă pot da icona acestui nefast perioadă...

Prin vicisitudinile împrejurărilor, spiritul său candid, a fost atât de atacat, atât de consternat, căt înima sa a căutat să se frîngă... s'a frînt și pentru-ce?

Amara decepțiune în speranțele înșelate irresistibile ale faptuitor decădenței puterilor lui — căci n'a putut îndeplinii coroana celor mai sacre dorințe ale sale, ca să vadă salvată libertatea națiunii și patriei sale?

Martirajul său și peregrinarea sa ce a îndurat peste două decenii, trebuie să vă facă admiratori de convingință și voință ce a nutrit el cu atîta adoare!

În tot decursul funest al peregrinării sale, nici-odată nu s'a depărtat de focularul eminent național, în care a pus în mișcare renașterea libertății naționale, — d-voastră știți, domnilor, că patria mai îngustă a lui Avram Iancu, Munții-Apuzeni ai Transilvaniei și acest șes al Crișului alb aurii, au fost purura acei loc, unde dorul și ardoarea de libertate națională au aflat pămînt mai fecund, mai roditor și aici în aceste locuri schînteia eluptării acestui odor a găsit materie mai omogenă, aici a cerat eluptare nemuritorului Horia, aici Avram Iancu cu foc divin în piept; și nobilă amărăciune a luptat... a luptat — până s'a frînt...

Lupta sa a fost lupta luminei contra întunericului, lupta libertății naționale contra sclavismului antinațional, lupta adevărului contra strîmbătății!

Și oare aceste lupte să fie perdute pentru todeauna? Nu! de o sută de ori nu!

Eterna dreptate nu poate voi, ea lumina adevărului și a libertății naționale să fie stînsă pentru todeauna, căci atunci, ah! existența candidității sublime

pusă de divina creațiune din punct de vedere al moralității umane, ar fi o chimă, un chaos fără nume, atunci creațiunea ar fi menită a îndura un infern perenial!

Luați exemplu strălucit a fi mari în suferințe, precum Avram Iancu a fost, dar nu uitați nici-odată cu adorațiune a consacra tot viitorul vostru mării ideii umanitare morale, de care a fost adevărat însușit acest mare martir apostol național, și atunci mai curînd ori mai tîrziu, dar sigur va veni ora... va veni ora, cînd ideea de libertate națională va reeși mîndră triumfătoare!

— Fie!

Afacerile grănițerești

— dela Năsăud.

Ședința comisiunii silvanale.

(Urmare și fine).

Încheie în fine în mijlocul aprobărilor generale, făcînd următoarea declarațiune isvorită din inimile tuturor:

» Reprezentanții legali ai comunelor tinătoare de fostul district al Năsăudului, convocati pentru alegerea membrilor comisiunii provăzute în art. de lege XIX. din 1890, în deplină conformitate cu voința și dorința comunităților proprietare de păduri, cerem și așteptăm dela comisiunea alegîndă ca între marginile legii și întrebunțînd toate mijloacele se stăruiască:

- 1. Ca cheltueile enorme ce se fac astăzi cu administrarea pădurilor să se reducă și împuțineze.
2. Ca comunele proprietare să capete tot mai mare tangentă din venitul anual.
3. Ca stipendiile și ajutoarele cari se votează în fiecare an pentru crearea personalului inferior silvic să se conferească numai tinerilor români din ținutul acesta.
4. Să se curme odată toate vexările la cari sînt epuși proprietarii din comune și peste tot populațiunea a folosirea pășunilor dela munți, la asemenea lemnșel de focărit, la procesele de segrerare și de prevaricațiuni.
5. Ca din venitul anual să se destineze sume mai mari pentru scopurile culturale ale ținutului, cum sînt ajutoarele școlarelor confesionale, a bisericilor și a gimnasiunilor din Năsăud.
6. Să nu se facă atâtea și așa de mari cheltuieli cu clădiri pentru administrație, cu deschiderea de drumuri de comunicațiune.
7. La nici un cas să nu se învoiască ca pe contul și cu cheltuiala venitelor din păduri să se facă cai ferate pe seama exploatărilor și speculațiilor de tot felul și în legătură cu aceasta se protestează în contra proiectului de a se edifica calea ferată Betlean-Ilvaiță cu concursul de un milion de coroane dela comunele foste grănițere.
8. Comunele mai așteaptă: că dacă din averea lor proprie se găsesc bani pentru ridicarea unui palat pe seama direcțiunii de păduri, care va costa vre-o 400.000 de coroane, să se găsească mijlocul ca să se ridice baremi în centrul fostului district instituite humanitare, spre exemplu ospicie pentru bolnavi,

asile pentru săraci, orfani și acestea în prima linia în Năsăud.

Acestea așteptăm să fie ținute și luate în dreaptă considerare nu numai de comisiunea alegîndă, fără și de onorata direcțiune de păduri.

Această declarațiune bărbătească isvorită din gândurile tuturor locuitorilor din cele 44 de comune foste grănițere, aprobată și întărită în numele acelora prin subscrierea proprie a delegaților acelora — după-ce vicecomitele nu admite ca să fie luată la protocol, ca totuși să ajungă la cunoștința celorla pe cari li privește se hotărăște, ca să fie înaintată vicecomitelui, ca șeful administrațiunii comitatense și ca unuia care voinde, poate lucra ca dorințele noastre să fie luate în dreaptă considerațiune.

Apoi direcțiunii silvanale, ca unuia pe care mai deapropoe o privește și dela care în drept sîntem — ca proprietari — să pretindem, ca de gravaminele noastre să țină cont și să caute de a le delătura. În fine comisiunii alegîndă de opt și tuturor comunităților proprietare de păduri din fostul district al Năsăudului, servindu-le ca un program de muncă pentru viitor.

Și acum se poartă, ba pretindem dela membrii comisiunii silvanale — ca dela unii, cari au primit asupra și onorifică demnitate cu care i-am îmbrăcat la 22 I. c. — ca fără șovăire și fără priver la interese particulare, să lucre și să caute prin ori-și-ce mijloace legale, ca programul dat spre muncă și în care sînt exprimate dorințele juste ale proprietarilor, să se ducă în îndeplinire. Nu cerșim milă, nici dela direcția silvanală și nici dela stăpînitorii de sus unde se făuresc preliminarile — după care ceacă ca să ne înghițe frumoasele venituri din păduri sub deosebite preteste jignitoare intereselor noastre adevărate, ear nouă să ne arunce numai câte o fărîmătură din acelea, pentru-ca să ne astupe gura. Fără ca proprietarii pretindem aceea ce e al nostru și ni-se cuvine.

Pretindem ca agonisirea din acele frumoase proprietăți să fie cruțată, ear nu risipită. Să fie întrebunțată spre ajutorarea și ridicarea bunăstării proprietărilor acelora averi. Moștenit-am acele averi dela străbunii și părinții nostri, nu ca să servească mijloc de traiu și îmbogățire asupritorilor nostri și ca armă de estirpare contra noastră — fără ca mijloc de traiu urmașilor.

Și apoi antecesorii nostri nu ca pomană — după-cum ni-se impută — au primit acele averi în munți și păduri, — fără ca recompensă prea meritată pentru apărarea patriei și pentru povoiul de sînge versat pentru tron și țeară pe câmpiile Europei timp de mai bine de 100 de ani. Antecesorii nostri prin eroism le-au știut cîștiga și păstra.

Nedemni de dinșii vom fi, dacă noi urmașii prin împărecheri și din lașitate le vom lăsa pradă în mîna străinilor. E datorința noastră a proprietarilor și în rîndul prim al reprezentanților comunale din cele 44 de comune din fostul district al Năsăudului, ca zid neclătit să stea la spatele comisiunii silvanale și să-i dea tot spriginul întru validarea programului desvîlit. Și sper că între descendenții de grănițeri și între Români străcurați printre aceia nu se va afla trădătorul, care din interese particulare și meschine — să se facă vînzător intereselor mari generale, să devină cioacan în mîna celor-ce făuresc cuie pentru rîstîgnirea intereselor adevărate ale comunelor proprietare.

Ear' ca de încheiere, ca să se știe că cine sînt aleșii nostri în comisiunea silvanală și cine sînt chemați în rîndul prim ca să ducă în îndeplinire justele pretensiuni ale alegătorilor, care e populațiunea română a celor 44 comune din fostul district al Năsăudului, li numesc aici:

Au fost aleși respective aclamați: Dr. Ioan Pop, vicar, Năsăud; Gavril Seridon, profesor, Năsăud; Gerasim Domide, Pamfil Grapini, Simeon Monda, Dr. Nicolau Hângănuș, Ioan Mărginean și Chiril Deac. Din partea congregației a fost ales Dr. Demetriu Ciuta.

Numele înșirate îmi dau bună garanție că programul desvîlit în bună înțelegere și fără incunjur va fi susținut și validat.

Revistă esternă.

Răsboiul în Africa-sudică.

Din două locuri vin știri despre operațiuni răsboinice. Generalul Warren, despre care se depeșase, că merge cu corpul al cincilea la De Ar (în colonia Cap) a sosit pe neașteptate în Natal și s'a grăbit a veni în ajutorul lui Buller. Englezii totuși vor a elibera Lady-smith-ul; Buller și Warren au ordin a forța cu ori-ce preț trecerea peste riul Tugela. Burii au aflat despre aceasta, și și-au fortificat poziția prin șanțuri și palisade, apoi pentru ori-ce eventualitate și-au asigurat calea de retragere.

Astfel la riul Tugela ne putem aștepta la o luptă crăncenă, al cărei rezultat va fi decizător pentru Lady-smith și Natal.

A doua știre se rapoartă la partea vestică a câmpului de răsboiu. Dela stațiunea Orange-River se depeșează, că generalul Cronje a început bombardarea castrelor lordului Methuen, în 21 Dec. Cronje a provocat pe Methuen să capituleze și numai după aceea a început bombardarea. Știrea despre bombardare a ajuns la stațiunea Orange-River abia în 5 zile, ceea-ce arată că lordul Methuen e împuraturat de Buri și corespondența nu se poate face decât în taină, cu ajutorul Cafferilor. Resultatul bombardării e necunoscut.

Tot din partea aceasta agenția Reuter are știre, că garnisoana din Mafeking a făcut în 26 I. c. o erupție, dar' a fost respinsă cu mari pierderi. Se afirmă că Englezii au pierdut 109 morți și răniți, pe cînd Burii abia cățiva oameni.

Chestia Delagooa.

Convenția secretă, amintită în un nr. de mai înainte, dintre Anglia și Germania, privitoare la posesiile portugheze, există de doi ani, dar' abia acum a ieșit în publicitate. În sensul ei aceste două țări vor lua în «chirie» unele posesii portugheze. Se pare că Englezii află, că pentru portul Delagooa a sosit acest timp. Ei de fapt exercită control în acest port, ca Buril să nu li-se poată transmite munții sau alimente. Dar' cu toate aceste susțin, că Burii contrabandăză unii articli. De aceea pretind, ca să se pună sub inspecție engleză calea ferată de pe teritoriu portughez. Există chiar temerea, că Anglia va ocupa cu forța și va lua în posesie portul Delagooa. În acest cas, după-cum a declarat și Dr. Leyds, Buril se vor fi în îndreptățiți a pătrunde pe teritoriul por-

tughez și a împedea debarcarea Englezilor în portul Delagooa.

Convenția anglo-germană și chestia ocupării portului Delagooa poate da ansă la mari încercări diplomatice și răsboinice. Din Paris se depeșează, că guvernul francez în vederea ocupării portului Delagooa prin Englezi, a dat ordin flotei din oceanul indian să se concentreze în partea locului, la Tullear (Madagascar).

Din toată lumea.

Flota franceză. — Reforma oastei grecești. — Din Filipine. — Tarul în Bulgaria.

Guvernul francez va depune în 9 Ian. c. la cameră noul proiect al flotei, acceptat de consiliul ministerial. În sensul lui se vor construa noulă și torpede, cari vor costa mai multe milioane de franci.

Guvernul Greciei va presenta cameralor un proiect de lege despre reformarea radicală a oastei. În sensul proiectului comanda supremă o va avea moștenitorul de tron și va fi angajat și un general străin, probabil german, pentru organizare.

Trei deputați ai congresului Filipinilor sînt pe cale spre Washington, spre a trata cu guvernul Statelor-Unite asupra condițiilor de pace. În cas, dacă propunerile lor nu vor fi acceptate, se va continua răsboiul.

Principele Bulgariei Ferdinand a învitat pe Tarul Rusiei la srbarea desvîlirei monumentului ce se va ridica în Sofia în amintirea Tarului Alexandru II. Tarul Nicolae a promis, că va participa la srbare, de oare-ce de mult are dorința a fi odată în mijlocul iubitului popor bulgar.

Chestiuni școlare.

Școlile populare în arhidiocesa Alba-Iulia-Făgăraș.

Este nu numai bine, dar' chiar necesar să ne aruncăm din cînd în cînd ochii pe cifre, că ele probează mult mai lămurit decât ori-ce oratori. În cazul de față să ne aruncăm puțin ochii pe cifrele din rapoartele relative la starea învățămîntului poporal din arhidiocesa română de Alba-Iulia și Făgăraș, prezentat în sinodul din urmă prin dl canonic Gavril Pop.

Din acestea apare, că în anul școlastic 1898/9 au, fost obligați a cereța școala de toate zilele 86.239 prunci (băieți și fetițe) și au cercetat-o de fapt 27.671, ear' 8568 prunci nu au cercetat nici o școală; va să zică: mai mult decât a pătra parte a pruncilor obligați la frecuentarea școlai nu s'au bucurat de instruciunea școlară. Sau, cu alte cuvinte, tot 3 copii au frecuantat școala, ear' al 4-lea ba.

Cu școala de repetițiune stăm și mai rău, că din 13.541 școlari ce ar fi fost obligați a o cereța, aproape 1/4 (6166) nu o au cercetat. Și aceasta este în detrimentul nostru, ca popor, forțat de împrejurări a ne cultiva.

Aci să ne înțelegem puțin. Dacă din fiii nostri tot al 4-lea nu va frecuenta școala de toate zilele, apoi

FOITA „TRIBUNEI“

Povestea unei coroane de bronz.

— Românii la Roma. —

I.

E interesantă și povestea coroanei de bronz, pe care delegațiunea Românilor la Roma, în frunte cu neobositul V. A. Urechii au depus-o, în mijlocul unor srbări așa de frumoase, la bazele columnei lui Traian. În cartea sa mai nouă, »Frați cu Frații«, dl Urechii ne dă multe amănunte necunoscute și prețioase asupra antecedențelor și circumstanțelor acelei coroane, care a constituit nu numai un act de omaj al Românilor către Roma și latinitate, ci și un act de recunoaștere din partea Romei și a Italiei, ba un act de înălțare națională.

» Ideea depunerii unei coroane de bronz la baza columnei marelui imperator Traian — astfel scrie venerabilul Urechii — am conceput-o cu mulți ani în urmă. Era la Roma, la conferința interparlamentară împreună cu vre-o 25 de compatrioți. Le-am comunicat ideea mea și ei au aprobat-o. Am intervenit îndată pe lângă sindaco (primarul) de atunci al Romei, întrebându-l de am fi învoiți a depune o asemenea coroană? Răspunsul a fost favorabil...

Este istoricul primei ideii. Dar' în ce scop? Numai eac' așa, pentru a face speșe, și a arunca o bucată de bronz lângă un stoc de peatră bătută de vremuri?

Ne spune bunul Român și motivul acestei manifestațiuni, cum și scopul practic și actual al manifestației.

» Curentele filo-slavice, ce de o bucată de timp se manifesta în sinul societății române — zice dl Urechii —

erau un indemn pentru mine să organizăm o manifestațiune romantică, latină. Și apoi îmi era dorința, ca chiar în Italia, acolo unde cu puțină ani înainte, în absența unui contradicțor, dl Ovdry își permisesă a fi în conferințele cunoscute, în care denega latinitatea originelor națiunii române, acolo chiar să dau o desmintire acelor elucubrațiuni neonestice și nedocumentate...

Acesta este planul și scopul dlui V. A. Urechii cu cățiva ani înainte. Dar' nu isbuti. Era prima probă de a realiza o idee mare, și nu reuși, ca de obicei, la noi — Români.

»...după închiderea conferinței parlamentare, plecăm dela Roma fără de a lua o decisiune — zice dl Urechii, caracterisând astfel sbaterea primă a ideii, și tradiționalul nostru »lasă-mă să te las«.

O mică parantesă. Nu va fi fără interes de a reaminti aci un cas de analogie. În 1893, la începutul lui Aprilie sosiră în Roma vre-o 30—36 Români din Transilvania, Bănăț și Ungaria. Era primul pelerinaj la Roma al Românilor gr-cat. Cel puțin așa se numia, deși nu avea aproape nimic din caracterul pelerinajului religios. Erau domni și doamne, tineri și bătrâni, preoți și mireni, uniți și — ortodoxi. O societate veselă, care se amusa foarte bine în lunga călătorie. Cu toate acestea excursiunea aceasta avea și un caracter solemn, religios. Era primul cas că o grupă de Români — se duc la Roma.

Cînd ne-am apropiat de urbea eternă și am zărit cupola S-tului Petru, și alte turnuri și monumente, între cari și columna lui Traian, ne-am descoperit capetele și am intonat, pare instinctiv, spontan »Deșteaptă-te Române!«. Cu accentele imnului nostru național, condus de vestitul cântăreț al Blajului, dl prof. Ionaș, am intrat în gara dela Roma...

În acele zile — vre-o trei zile am stat în Roma — era vorbă să facem o manifestațiune la columna lui Traian. S'a fost adus o mare sarcină cu ramuri de brad dela Sarmiseghetusa. Era să se facă o mare cunună și să o depunem cu solemnitate la bazele columnei ceuritorului Daciei, care a înfrînt la Sarmiseghetusa pe Decebal și a pus bazele domniei romane, sădind acolo poporul românesc. Eram entuziaști de sublima idee și o așteptăm cu nerăbdare... Cînd colo, trece zi după zi și tot nu mai mergem cu cununa. De ce? Ni-se spune, că s'au făcut niște demersuri diplomatice din partea ministrului Austro-Ungariei, — să abștăm, că ar avea caracterul unei demonstrațiuni contra Ungurilor.

Întreg pelerinajul era rău privit de Maghiari. Era un iubiule al Papei Leo XIII. Ungurii catolicii fuseseră mai înainte în pelerinaj, și le căzù rău, că Români uniți nu s'au adaus la ei, ci s'au prezentat ca corporațiune deosebită... Intocmai ca și acum cu autonomia și întocmai ca și cu coroana de bronz, pe care au calificat-o drept o manifestațiune antimaghiară.

Noi însă, cei mai tineri totuși nu ne-am putut oprî în avîntul nostru de considerații absurde ale diplomaților, ci am luat ramuri de brad cu noi, și în numele poporului român din Dacia-Traiană le-am aruncat lângă monumentala columna... Restul de brad s'a depus în urmă pe mormîntul marelui arhieru mort în esil, Inocențiu Clain, unde ne-am fost dus cu toții și am făcut un mic parastas.

Închid parantesele. Ideea odată concepută, dl Urechii a cultivat-o cu zel. Cînd s'a ivit știrca congresului orientaliștilor din Roma, ideea s'a impus de nou. A comandat numai decât cununa, deși era singurul aderent al ideii. Prin buna inspirație a unei femei române, — doamna Poenaru-Bor-

dea — a deschis o listă de subscripție și — reuși. Cu greu, dar' totuși reuși.

» Subscripțiunea deschisă — spune dl Urechii — eu desmierdam în mîntea mea cu încredere și entuziasm realizarea proiectului. Acesta lua proporțiuni tot mai mari. De ce efect mare, îmi zisei, ca să pot organiza la Roma o expoziție vie de țărani români și țărance, din diversele provințe locuite de națiunea română, toți acestia în costumul lor minuat.

Astfel ideea se lărgi în urma puterii sale mari. Comunicată dlui conte de Gubernatis, organizatorului congresului, acesta o aprobă cu entuziasm, esclamînd: »eață mijlocul cel mai bun de a se afirma!«

Neobositul Român încercă să realizeze această mare idee. Se făcură primii pași de a aduna banii de lipsă. Mergea greu. În urmă se socoti să ducă numai un cor țărănesc din Bănăt. Proiecta o srbare; o produciune teatrală cu dialoguri între un Român și un Roman, pentru a dovedi asemănarea limbii... Durere, nici acest plan redus nu se putu realiza din lipsă de bani, sau mai bine de zel și entuziasm.

Timpul congresului se apropia, și dl Urechii trebuia să plece. Se oprî în Abbazia, cu gîndul da de ar pute lua la Roma o păreche de Români istrieni. Nu se putu.

În 26 Septembrie n. sosi în Roma, — rămînînd în marele plan numai cu ideea depunerii coroanei de bronz, care se gata într'aceea, lucrată de un sculptor italian din București.

Dl Urechii începù îndată campania. Făcu visite mai întînu pe la redacțiunile ziarelor mai de frunte, bine știind de ce mare folos li poate fi presa.

Cercă apoi să străbată în capitol să vorbească cu primarul. Autorisarea primăriei era indispensabilă, nu numai din punct de vedere polițienesc, ci ab-

solut. Anume columna lui Traian e într'un loc închis, inaccesibil. Forul Traian, mai mare ca piața cea mare a Sibiiului, și conservat și acum în forma sa originală. Terenul vechiu al Romei este însă cu vre-o doi metri mai în jos, ca terenul Romei moderne. Așa căt forul pare închis cu zid, și ca să întri cobori printr'un tunel, a cărui poartă e încuiată. Nime deci nu poate să se apropie de columna traiană fără a i-se deschide de cătră primărie poarta tunelului ce duce în for... Numai Cărfan cînd a mers întînu la Roma a înțrățit și chei, lăsându-se pe zid în jos, ca într'o groapă. Decat că cu greu ar fi putut să se de acolo, dacă nu l-ar fi scos un gardist al orașului, căruia i-s'a părut suspect omul curios, ce s'a culcat între ruine la bazele părașitei columne.

Principele Ruspoli, fost primar al Romei, — reșosat acum de vre-o 2 luni, — nu era atunci la post; absentă din Roma.

Dl Urechii se adresă deci primăriei prin o scrisoare în limba franceză, pe care o traduc aci:

Domnule primar! Națiunea română are o profundă conștiință de origine sa romană. Grație acestei conștiințe covîrșitoare fiecare Român are în suflet un dor ferbinte de a vedea odată Roma, »patria mamă«, și de a saluta, a venera columna lui Traian, acest neperitor document despre cucerirea Daciei de către Romani și despre colonizarea ei prin Latini.

Noi împodobim cu flori mormintele părinților nostri. Este deci firesc dacă Români, cari vizitează eterna cetate dau o dovadă de șe și alipirea lor către rasa latină, chiar la bazele acestei columne, care constituie documentul lor de nobleță în mijlocul popoarelor din Orientul Europei.

Am onoare, Escelență, de a vă ruga în numele acelor Români cari au subșcris pentru manifestațiune, să binevoiți a ne permite să depunem cu respect la bazele columnei lui Traian o coroană de bronz, opera artistului Ettore Caffarelli.

dacă din cei trecuți în școala de repetiție nu o vor frecuenta de loc, ne vom trezi că mai bine de 1/2 a populației noastre rămâne fără instrucțiea recerută. Și de vom ține cont că Jidanii, Nemții și Ungurii cu cari suntem amestecați, se nisuesc a nu lăsa pe nici unul din fiii lor fără instrucție, atunci unde ajungem?

Din lipsa de școale gr.-cat. în arhidieceasa Alba-Iuliei au frecventat copiii gr.-cat. 98 școale gr.-or., va să zică tot românești, ceea-ce nu e în detrimentul cauzei. Dar' tot din lipsa de școale au mai frecventat copiii români gr.-catolici din aceea arhidieceasă 27 școale de stat, 13 școale comunale, 5 școale rom.-cat., 3 școale luterane, 2 școale reformate și 1 școală a *Emke-i*; va să zică în total 51 de școale străine, în care li-s'au predat obiectele de învățământ în limbă străină și unde limba mamei lor nu a auzit.

Aceasta ne doare și trebuie să ne doară mult mai mult decât atunci, când ar rămâne cu totul fără instrucție școlară. Că ce e mai păgubitor unui om, decât să primească din frageda lui etate o instrucție în limbă străină?

Prin aceea se deprinde a desprețui limba lui maternă, o crede mai proastă decât limba în care li-s'a dat instrucția, mai puțin deamănă a fi vorbită, de deosebire că nu se poate bucura de certeele cârților scrise în aceea limbă maternă, pentru care strămoșii nostri s'au luptat mai mult chiar decât pentru viața lor! Ear' dacă numai în arhidieceasa Blafului sunt nevoți a frecuenta școale străine copiii din 51 comune, atunci cât va fi numărul lor dacă la aceste se vor mai adăuga cei din diocesele românești ale Sibiului, Gherlei, Orășiei-mari, Aradului, Lugojului și Caransebeșului? Căci în fiecare diocesă sunt baremi câteva comune, cari nu au școlarele lor proprii cu limba de învățământ națională. Să sperăm însă, că bunii noștri croștini, conșperți de părinții lor sufletești se vor nisui, ca încet cu încetul să poată avê în fiecare comună școlutele lor proprii, unde să învețe copiii lor în limba maternă și se nu fie siliiți a se chinul cu învățatul în limbi străine, care nu le sânt de nici un folos în viața practică.

Vor zice cei-ce ne urêsc: »Auziți, spun gazetarii români, că se nu învețe copiii lor limbi străine, că nu le sânt de folos în viața practică! Ei o spun aceasta numai ca să-i țină în prostie și să le dea ascultare la tot ce ei spun! Săm, ca așa vor zice. Deci le și răspundem aci numai decât:

Nu au lipsă copiii țeranului nostru, care rămân la economie, de nici o limbă străină; dar' au lipsă ca limba lor maternă să o iubească și iubeze prin certee. Ear' ca să o poată iubii și cultiva prin certee, e de lipsă ca școale românești să frecventeze, în limba română să cetească, scrie, cânte și să se roage lui Dumnezeu, din cărți românești și cânte și să se roage în biserică, din cărți românești să cetească glume și să cânte în șezători, din foi românești să afile rostul lunei și povețe pentru ale lui nevoi. Nu au țeranii noștri lipsă de limbi străine, că noi sântem mulțimea și sântem compacti; cine vrea să aibă cu noi vreme o afacere — poftească și ne învețe limba!

Tot din acel raport mai aflăm, că în anul școlastic 1898/99 au fost în arhidieceasa Blafului 434 de școale de băieți și de fete, cu învățatori stabili, 50 școale cu învățatori ambulanti și 6

școale numai de fete. În 411 de școale a fost salarul învățatorului de 300 fl., ear' în 120 de școale au avut și cuin-cuenale. — 21 de școale au fost câte cu mai mulți învățatori.

Dintre învățatorii aplicați, cualificați au fost 366 bărbați și 8 fete, ne-cualificați 103 bărbați și 2 fete.

Edificii școlastice corêspunzătoare au fost 348, necorêspunzătoare 126 și 10 locale au fost închiriate.

Din raport aflăm și un ce îmbucurător, că adăcă pomârului s'a propus în 304 școale, stupârul în 44 și împletul cu nuiile în 2 școale.

Dă Doamne ca în scurtă vreme să putem vedea la fiecare școală românească câte o frumoasă pomâr și bogată stupină. R.

† Ioan Bădilă.

După generoasa soție a dispărut dintre noi, și bunul său soț. După-cum aflăm în ultimul moment dl *Ioan Bădilă*, judec reg. de tribună la azi-dimineață la orele 8 $\frac{1}{2}$.

Deși nu va face surprindere știrea aceasta, pentru-că starea sănătății dlui jude Bădilă, era de mult zdruncinată, ea va provoca adăci și sincere regrete la toți Români, cari l'au cunoscut.

Ioan Bădilă avea 61 ani, dintre cari 31 li consacrase unui conșperțios serviciu în administrarea justiției. La timpul seu a fost funcționar la guvernul transilvan.

Ca judecător a fost imparțial și neobosit; de o corectitate esemplară.

Era de un caracter întreg în toată privința; *Român* între toate condițiile și împrejurările.

Dreptul limbei române în justiție l'a apêrat cu rară bărbăție; în contra unui ordin al președintelui de tablă pentru validarea limbei maghiare, a remonștră cu faptul, refusând aplicarea ordinului ilegal.

A fost membru fondator al »Asociației». După-cum se spune a lăsat prin testament unele *legate* în scopuri filantropice românești.

Înmormântarea scumpului defunct se va face poimâine, 3 Ian. n. la ora 3 după amezai.

În veci pomenirea lui!

ASTRA.

Rugare

cătră membrii și toți Români din despărțământul »Beiuș» al »Asociației» pentru literatura română și cultura poporului român.

Neamul nostru și-a propus să-i ridice monument conșperței naționale: »Casa națională». »Asociația» noastră ne vine într'ajutor la acest scop, ce fează și mândrie ne inspiră. Ne adresează apelul cunoscut din ziare și cere să rêscompărăm felicitările de Anul-Nou în favorul Casei naționale. Cu multă insistență vă rog la această binefacere culturală. Numărul membrilor din acest despărțământ, intelgenți și conșperțorii acesteia ne îndreptățesc și acum la proiecte frumoase, că dând mână cu mână vom promova ideea măreață și scopul ei sublim. Ofertele se pot trimite sau preda și dlui cassar Dr. Popovici, advocat în Beiuș și se vor cuita și în ziare, precum și catalogul contribuitorilor cu toții il vom primi.

Cu aceeași insistență vă rugăm să ne avisați cât de iute, că tot în acest scop din losurile loteriei Casei naționale în preț a una coroană, câte ați binevoi să cumpărați, ca să putem satisface prețului d-voastră recerării. Prospectul acestei loterii s'a publicat în ziare.

Beiuș, la 27 Dec. 1899.

Direcțiunea despărțământului „Beiuș”.

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului Făgăraș (III) al »Asociației» pentru literatura română și cultura poporului român, se convoacă pe ziua de 27 Decembrie st. v. (a treia zi de Crăciun) în comuna *Belean*.

Programa:

1. La orele 8 serviciu divin. — 2. La orele 10 deschiderea ședinței în sala edificiului școlar. — 3. Raportul comitetului despre activitatea sa în anul expirat. — 4. Raportul cassarului despre starea casei și prezentarea rațiociniului. — 5. Alegerea unei comisii pentru censurarea raportului comitetului. — 6. Alegerea unei comisii pentru censurarea raportului cassarului. — 7. Alegerea unei comisii pentru încasarea taxelor și înscrierea de membri noi. — 8. Satorirea bugetului pe anul viitor. 9. Eventuale prelegeri. — 10. Alegerea directorului despărțământului. — 11. Propunerii. — 12. Închiderea ședinței.

Sânt rugați toți domnii membri și binevoitorii acestei instituții a participa la adunare.

Din ședința comitetului cercual, ținută la 9 Oct. 1899 în Făgăraș.

Juliu Dan, Dr. *Ioan Șenchea,* vicepresident. notar.

Cronica zilei.

Sibiu, 1 Ianuarie n. 1900.

7 Ianuarie: Concert și teatru în Deva. — Meseriaii români din Abrud, reprezentațiune teatrală în favorul bisericii gr.-cat.

8 Ianuarie: Reuniunea rom. de lectură din Lugoj, adunare generală. — Concurs de notar adjunt în Mörziczöld (pretura Deta, comit. Timiș). — Conc. notar-adjunct în Semlăul-mare (pret. Deta).

La »Reuniunea română de in-mormântare din Sibiu» s'au mai inscriși: Ioan Tomuș, ferestru; Ioan Dănilă, impieget de tribunal; Eugenia Florian n. Ionescu, Traian Florian, cancelist advocațial, Ioan Muntean, econom și d-na Ana Florea.

Spre orientarea membrilor ținem să accentuăm, că membrii solve taxa de înscriere fl. 1, în schimbul căruia vot primil un libel cu statutele, cu tabloul despre cuotele la 30 cr., solvite după fiecare cas de moarte și cuitate, cum și cu sumele ajutoarelor, cari compet erizilor membrilor reșosați. Membrul, care după solvirea unui cas de moarte — moare, erizii acestuia primesc fl. 50, ai celui-ce au solvit 2 casuri, primesc fl. 50.25, după 3 casuri fl. 50.50 și așa mai departe după fiecare cas solvit, — se compută la ajutor 25 cr.

În adunarea generală constituantă se vor alege: o *director*, un *secretar*, un *cassar* și 12 *membru de comitet* (4 țerani, 4 meseriași și 4 din clasa intelgenți).

Cei-ce n'au solvit taxa de înscriere sânt rugați a o achita la dl *Vic. Tordășianu* (Quergasse 28).

Nicolau Coșariu, asesor la sedria orfanală din Timișoara, conform hotărîrii luate în congregația estraordinară ținută alaltăieri, va trece la pensie cu pensie anuală de 816 fl. Asesorul C. și-a cerut însuși pensionarea.

Petrecere în Târlungeni. Pentru înființarea unui fond bisericesc se va da o petrecere în Târlungeni (comitatul Brașovului) la 1 Ianuarie st. v. Întrarea 1 cor. 20 fil. de persoană, ear' de familie (până la trei membri) 2 coroane.

Petrecere de Sân-Văsiu în Brașov. »Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vêduvelor sărace din Brașov» va aranja în preseara Anului-Nou st. v. o petrecere în sala de concerte a Reduței de acolo. Începutul la 8 ore seara, prețul de intrare 2 coroane de persoană.

„Heil den Buren!” Cum Sașii țin cu mare tenacitate la datinele lor străbune, au sêrbat și azi-noapte in-mormântarea anului și salutarea noului an. Măscăriciuri, conducturi hazlie și bizare, sunete de surle, tobe și trimițe, bateri în talangă, chiote, risete, focuri bengalice și rachete, se perondau de-avalamă în piața mare timp de aproape o oră. Punct la 12 ore clopotul cel mare dela biserică lutherană a început să sune, amestecându-și puternicului boncăt în chaosul de sunete și sgomot de jos din piață, unde mii și mii de inși esiseră la paradia de Sân-Văsiu. Printre mulțimea de lampioane și transparente bătea la ochi, prin mârime, frumșeță și — colorile roșu-galbin-vênăt, un transparent purtat în fruntea unui mare convoiu, care de mai multe-ori a încunjurat piațele și stradele din jur. Transparentul avea pe avers inscripția »Heil den Buren!», ear' pe invers »1900».

În mulțimea de public erau și notabilități ale societății sibieni șasești; s'a remarcat chiar și prezența comitetului-suprem.

Casina damelor. Cooanoale din Cluj, maimuând pe cele din Budapesta, vor să-și înființeze casină a lor proprie. Precum e informat »M. Polgár», mnealor vor închiria spre acest scop o casă în strada Jókai.

Ligă în contra fumătorilor. Elevele școlarelor superioare din Londra au hotărît să formeze o ligă, ale cărei membri nici să nu stee de vorbă cu domnișori cari fumează. Foarte frumos! Dar' pacostea e, că în același timp directora unei școale de fete într'o scrisoare deschisă se plânge că domnișoarele se îndeletnicesc grozav cu fumatul de țigarete.

Alegere de notar în Bucium. Vineri (29 Dec. n.) s'a efectuat alegerea de notar în cercul *Bucium* (compus din comunele Bucium, Musca și Corna, în pretura Roșiei-montane). Au competat 11 candidați, pe cari protopretorul pe toți i-a pus în candidație. Erau între ei și 4 Români. A fost ales concurentul *Emil Maxim* cu 24 voturi contra lui *Stefan Paul*, care a întrunit 22 voturi.

Concurs bisericesci. Cu termin de 30 zile dela prima publicare este scris concurs pentru ocuparea postului de capelan în Părbu (parochie gr.-or. de cl. III.) și a postului de paroch în *Veneția-inferioară* (p. de cl. II.), ambele în ppresbiteratul Făgărașului.

Arșă de vie. Nevasta Keresztes Veronica din Pusta-Szt-Laszlo în 23 Decembrie aprinzând cuptorul pentru a coace colaci pe Crăciun, bobotaia de faie a buit afară și a aprins marama femeiei. Într'o clipă i'au luat foc și celalalte haine, și încinsă în flăcări nenorocita femeie a alergat în curte. Fiind însă singură acasă, nu i'a putut veni în ajutor nimenea și astfel a fost arșă de vie. Când a sodat acasă bărbatul, a aflat în curte cadavrul carbonizat al soției sale.

Îmbrăcarea săracilor. Societatea centrală agricolă din București va distribuți în anul acesta de sêrbători îmbrăcăminte și încălțăminte la 150 de elevi săraci din școlarele primare ale capitalei.

Salarii ofițerilor. »Wiener Tageblatt» are informații sigure, că deocamdată numai salariul locotenenților va fi urcat.

Ofițeri în rezervă. M. Sa a numit locotenenți în rezervă pe fostii voluntari de honvezi: Andreiu Șinca (la reg. 7 Vêrșet) și Avram Bulzan (la reg. 8 Lugoj), ear' ministrul de honvezi a numit cadet locotenent de ofițer pe fostul voluntar *Paul Obădeanu*, jurist în Oradea-mare.

Concurs școlar. Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala gr.-or. din *Riszeș* și dela cea din *Tomești* (ppresbiteratul Hălmgaiului, diocesa Arad) este scris concurs cu termin de 30 zile.

Atentat în Veștem. Cu datul de 29 Decembrie n. ni-se sorie: Aseară cătră orele 9 'mi-s'a întâmplat o mare spaimă. Un om necunoscut până acum a pușcat cu un revolver de 2 ori prin fereastra casei mele cu scop poate de a mă ucide. Eu sânt păzitor de câmp și pădure, deci nu-mi pot presupune alta, decât că oare-care din marii prevarienți pe cari i'am arêtat pentru fârădeagiile lor, mi-a cășunat această pacoste. Din norocire, eu pe acel timp mă retrășossem în chilia dinapoi a casei, și astfel am scăpa de ținta blăstematului.

George Mărginean.

Știri mărante. Judelui de investigație Alesandru Gerdanovits dela tribunalul din Timișoara i-s'a conferit titlu de jude de tablă.

Congregația de alaltăieri a comitatului Timiș a hotărît, că pentru exigențele comitatului va lua în considerare numai ofertele industriei indigene maghiare.

George Călborean, locuitor de frunte din *Prejmer*, membru în de curênd înființatei agenturii a *Astrei*, în cale dela Olzen spre casă a luncat pe ghiță și el și caii dela trăsura, următoare a fost *atlat mort*, ear' caii aproape schilăvii.

Vineri (5 Ian. n.) va avê loc balul elevilor dela gimnasiul »Honterus» din Brașov.

FELURIMI.

O universitate uriașă. O Americană, d-na *Hearst* propusese acum trei ani un concurs, între toți arhitectii globului, pentru construcțiunea unei uriașe universități în California.

Generoasa și mai ales bogata americană cerea un local propriu de 5000 studenți și studente, cari se poată avê la dispozițiune tot ce este necesar pentru educațiunea lor. Acest edificiu trebuia de sigur să iee dimensiuni enorme, nevoit a cuprinde sălile necesare pentru studiul literelor, științelor, muzee, laboratoare, amfiteatre, etc., etc.

Pentru-ca în același local studenții și studentele să se poată recrea, proiectul prevede săli de lectură, de teatru, de biliard etc.

În definitiv, această construcțiune care va ocupa o suprafață de 20 hectare, trebuie să ofere unei populațiuni de 5000 de suflete, tot ce este necesar pentru viața lor intelectuală.

Acesta fiind în trăsături generale cadrul uriașului proiect, arhitectii s'au pus pe lucru și au rêspons în număr de 98 la apelul venit din San-Francisco.

Juriul compus din d-nii M. Pascal, membru al institutului, pentru Franța; Norman Saw, pentru Anglia; Paul Valot, arhitectul noului palat al reichstag-ului pentru Germania; Walter Cook din New York, pentru Statele-Unite și de un reprezentant al universității din California M. Reinstein, adunându-se la Anvers în toamna 1898, admite 11 proiecte pentru concursul definitiv. Printre acești concurenți, căror li suridea norocul, cei mai puțin studiaseră arhitectura în Franția. Din lucrările reținute 6 erau de proveniență americană, 3 din Paris, și celalalte două din Viena și Zürich.

Autorii acestor proiecte admise pentru concursul definitiv, au fost în Cali-

fornia pentru a studia pozițiunea locului, valoarea terenului etc., și după o muncă de zece luni, au prezentat planurile definitive.

Resultatul acestui concurs a fost o nouă glorie pentru arta și arhitectura franceză. Dl Emil Bénard, un încercat arhitect francez, a reușit primul la concurs, ear' juriul în unanimitate i'a dat un premiu de 50.000 lei și i'a însărcinat cu executarea acestei uriașe construcțiuni. După calculele dlui Bénard, universitatea din California nu va costa mai puțin de 300—400 milioane lei.

MAI NOU.

Tinerimea noastră

la mormântul lui Iancu.

Baia-de-Criș, 31 Dec. n.

După-cum aflau, azi înainte de amezai o delegație de tineri universitari români au depus pe mormântul eroului nostru Iancu, în cimitirul din Tebea o curună frumoasă de flori naturale, cu splendid tricolor.

Tinerii au rostit discursuri și au făcut în fața poporului o frumoasă manifestare de pietate națională.

CORESPONDENTUL.

Din public. *)

Mulțumită.

Subscrisul, dorind a pune basă unei bibliotecii pentru »desp. Alba-Iulia» al Reuniunii înv. gr.-cat. din arhidieceasa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, am emis liste de colectă pe la mai multe P. T. persoane, cari în parte s'au și grăbit a ne da mână de ajutor, trimițând la adresa mea următoarele:

Esc. Sa *Victor Mihályi*: »Acte și fragmente istorice». Cuvênt la inaugurarea Asociației.

Claris. Dr. *Ioan Răjiu*: Jilotea. Rev. *Simion P. Mateiu*, canonic: »Școlarele din Blaj», »Rêspons la cartea neagră», Biblioteca noastră, Călidarul lumii ilustrate pe 1899, *Claris*, Dr. V. *Smigelski*, canonic: Tatăl nostru, 3 esemplare. Rev. I. M. *Moldovan*, canonic: Călidar pe 1880, Despre migrațiunea animalelor de Mihălescu, Acte sinodali tom. I și II, Curs elementar de geografie, *George Barițiu*, Memoriile mele de Mocean, Istoria patriei, Spiicuiri în istoria bisericească, Risipirea cea din urmă a Ierusalimului.

Claris. Dr. *A. Bunea*, canonic: Metropolitul Vancă 5 esempl. *Claris*. Dr. *V. Hossu*, canonic: Greseliile învățatorului.

Ilustratarea »Sa I. Bardoșy», insp. reg.: Partea a II-a din mem. lui Șuluțiu și Prot. șef. conf. naționale.

Dl *Todoran*, librar: Povești de Cătană, »Omul» de Cătană, Cartea plugarului, Sfaturi de aur de A. Boca, Nu mă uita de Negruțu, Lira Bihorului, Schițe din Italia de Bule, Prietenul săt. de I. P. Reteganul, Opșaguri, Buchetul, Risete și zimbete, Felicitări de Simu, Nopti de iarnă de Simu.

Academii Române: Operele lui Cain C. Tacit de G. I. Muntean, La morminte de eroi de D. A. Sturdza, Istoria română trad. de A. Demetrescu, Glossariu de A. Laurian și I. C. Massim, Sêrbătorile la Români de S. Marian, Igiene țeranului român de Crănicean, Dicționarul limbii române de H. Hașdêu 3 tom., Mihail Cogălnicean, discursuri de recepțiune de A. Xenopol, Despre transmiterea proprietăților imunisante, disc. de recep. de V. Babeș, Cuvênt de primire de A. Naum, Episocul Melchisedec de I. Calinder, Vasile Alesandri, disc. de recep. de D. Ollanescu, Igiene țeranului de N. Manuleșcu, Vechile cronică moldovenești până la Urechia, Ștergerea priv. boierești de Cogălnicean, Nunta la români de S. Marian, Nașterea la Români de S. Marian, În mormântarea la români de S. Marian, Dicționarul limbii române de Laurian și I. Massim 2 tom., Comentariile lui C. Iulius Cesare, trad. de D. Caian, Filipicele sau disc. contra lui M. Antoniu de D. Laurian și Istoriile lui Erodot de I. Ghica.

Ioan Pampu, învêț. primar gr.-cat.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: *Leo Baner*.

Marți, 2 Ianuarie n.

DER WALDMEISTER.

Operetă în 3 acte, de G. Davis. — Musică de I. Strauss.

Începutul la 7 ore seara.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu este responsabilă.

CÂNTECE VOINICEȘTI.

XXIII.

Crișule Crișuțule
Săcați-ar isovoarele
Și toate pârăiale
Să se vadă petriile,
Să le uște soarele,
Să trec cu picioare
Să-mi petrec mândruțele.

Din Boușariu.

XXIV.

Cucule, căne viclean,
Ti-am plătit să-mi cânti un an
Nu mi'ai cântat nici de-un ban.

Din Rodna.

XXV.

Cucu cântă, mierla zice:
Nu-ți bea banii mei voinice,
Că-i ajunge-o cale lungă,
Bin' i-or prinde banii n' pungă.

De pe Mureș.

XXVI.

Cucul cântă, mierla zice,
Nu-ți bea banii mei voinice,
Că banii i-or trebi.
La vară când îi cosii.

De pe Someș.

Bibliografie.

A apărut:

„*Căldărarul Poporului*“, pe 1900, anul al 15-lea. Ediție jubilară: *Cu o coală mai bogată ca anul trecut Plin de serieri literare de Carmen Sylva, Coșbuc, d-na Secula, d-șoara Cioban, Ioan Scurtu, etc. Cu obicinuita revistă anuală Răvașul nostru. Interesant și articoli: „Doine și icoane din lumea românească și Români la Roma“. Prețul tot cel vechiu 40 fil. + 10 fil. porto. Compactat în pânză, legătură de lux 1 cor. + 20 fil. porto. Se poate comanda la librăria noastră.*

„*Insula morții*“ novelă de R. Voos, tradusă de Andreiu Bârseanu, profesor în Brașov. Prețul 50 fil.

Politica noastră națională.

Sub titlu acesta general a apărut o interesantă broșură ce poartă titlu următor:

— Rolul dlui D. A. Sturza în chestiunea națională. Studiu istorico-politic de Teodor Raica, profesor gimnazial. Ploiești, Tipografia. „*Democratul*“, 1899. Format 8° mare, 160 pagini.

Interesantul studiu al zelului naționalist, dl Raica, e merit pentru lumea politică, din România, dar' din nenorocire ne privește foarte mult, dacă nu exclusiv și pe noi. E o lectură foarte folositoare, dacă nu necesară, tuturor bărbaților noștri, cari se interesează de politică. În marea crasă politică națională, care nici astăzi nu s'a sfârșit, dl Raica aruncă prin studiul seu o intensivă lumină, care va servi multora spre orientare în situația noastră.

Cartea costă 1 leu 25 bani, sau 1 cor. 20 fil. Se poate comanda direct dela autor, ori prin librăria noastră.

„*Judecătorii cu jurați*“, de Teodor V. Păcățian. Editura proprie. Tiparul „*Tipografeii*“, societate pe acțiuni în Sibiu. Prețul 80 fil.

Precum se știe cu 1 Ianuarie 1900 în judicatura țerei noastre intră în vigoare instituțiunea *judecătoriei cu jurați*. Anumite crime și delicturi vor fi judecate nu de judecători oficiali, ca până acum, ci de juriiri compuse din cetățeni, cari la aducerea judecăței au să asculte numai de vocea conștiinței lor. Ca ori-ce instituțiune nouă așa și aceasta, spre a și-o face cunoscută din fir în pâr din mormanul de paragrafi ai legii, fi trebuie laicului timp îndelungat și muncă asiduă. Dl Păcățian a făcut deci un lucru bun, când prin publicarea broșurii acesteia a dat în mâna laicilor un îndreptar de mare folos întru cunoașterea judecătorilor cu jurați și întru exercitarea drepturilor de jurat. Îndeosebi va fi de mare folos această broșură poporului nostru de rînd, care va afla în ea învățături, că ce este judecătorii cu jurați? cine poate fi jurat? cari sînt drepturile și datorințele juraților? cum are să decurgă cercetarea, pertractarea etc. O recomandăm deci îndeosebi preoților, învățătorilor și cărturarilor dela sate.

Broșura, de prezentare plăcută și ca execuțiune tehnică, are format 8° mic, 110 pag., tipar curat, pe hîrtie fină. Se poate procura de-a dreptul dela autor. (Sibiu, strada Poplăcei nr. 15), ori prin administrațiunea „*Tribunei*“.

„*Propedeutica filosofică pentru învățământul secundar*“ (partea II. „*Logica formală*“ cu un adaus: Introducere specială în filosofie), de Gregorin Pleșcu, profesor la gimnasiul din Năsăud. Manual aprobat de ministrul de culte dto 18 Iulie 1899 nr. 34948. Prețul 1 cor. 40 fil. S'a tipărit în tipografia lui C. Csallner în Bistrița. Se poate procura la autor în Năsăud și la tipografia Csallner în Bistrița.

„*Influența culturai grecești în Muntenia și Moldova, cu privire la biserică, școală și societate (1359—1873)*“, de George M. Ionescu, profesor de istorie la inst. „*Cilinciu Popa*“, licențiat în litere și teologie. Cu o prefață de Const. Erbeceanu, prof. universitar, membru al Academiei. — Oplu e dedicat dlui Take Ionescu, ministru al instrucțiunei publice și cultelor. — Volum 8°, 284 + XX. pagini, prețul 5 lei. București, tipografia Toma Basilescu.

Album de cântări.

— Invitare de prenumerațiune. —

Dl *Gulielm Șorban*, tînrul nostru pianist și compositor, care așa de mult a fost admirat la concertul din Deva, deschide listă de prenumerațiuni la un **Album de cântări**, care va cuprinde 20 piese, compuse și aranjate pentru voce cu acompaniament de pian și coruri.

Prețul unui exemplar din acest prețios Album este 5 coroane, legat 6 cor., ceea-ce în raport cu cuprinsul e un preț destul de modest.

Recomandăm tuturor corurilor, cum și tuturor iubitorilor de muzică și cântări să grăbească a prenumera acest op, dînd o incurajare tînrului compositor, care ne îndreptățește la multe nădejdi.

Prenumerațiunile să se adreseze direct la adresa următoare:

G. Șorban, Viena, IX. Lazarethgasse nr. 6, Th. nr. 20. Prenumerațiuni se pot face și la noi.

„Lupta pentru drept“.

— Voci de presă. —

„Dreptatea“.

...Trebuie să fim bucurăși când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

„*Lupta pentru drept*“ e creațiunea acelu geniu juridic *Dr. Rudolf de Ihering*, care e poata cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, avînd pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morței lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în întăia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 1 Ianuarie n. 1899.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.15	vënd.	9.20
Lire turcești				
Imperiali (15 R° aur)		19.00		19.05
Ruble rusești 100 à		126.75		127.75
Galbeni		5.64		5.69
Napoleon-d'ori		9.53		9.58
100 Marce germane		58.50		59.05
Livre sterling		11.95		12.10

Bursa de Budapesta.

Din 30 Decembrie n. 1899.

Renta de aur ung. 4%		116.25
„ „ „ 4%		95.—
„ un. val. cor. 6%		120.—
Imprumutul căilor ferate ung.		118.—
Bonuri rurale ung.		94.—
„ croate-slavone		99.—
Obligațiunile desp. regalilor		94.50
Losuri pentru regularia Tisei și Seghedin		187.25
Renta de hârtie austriacă		99.25
„ de aur austriacă		99.25
„ de aur austriacă		116.50
Losuri austriace din 1860		186.25
Acțiunile băncii austro-ungare		910.—
„ de credit ung.		379.75
„ de credit austr.		877.80
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina“		102.—
Galbeni împărătești		5.70
Napoleon-d'ori		9.57
Mărci 100 imp. germane		59.02 1/2
London 10 Livre sterlingi		120.70

Bursa de Viena.

Din 30 Decembrie n. 1899.

Renta de aur 4%		115.89
Renta ung. v. c. 4%		94.80
Imprumutul căilor ferate ung.		119.40
Bonuri rurale ung.		118.25
„ croate-slavone		98.40
Renta de hârtie austriacă		98.80
„ „ argint austriacă		98.40
„ „ aur austriacă		115.55
Losuri austriace din 1860		186.25
Acțiunile băncii austro-ungare		904.—
„ de credit ung.		378.—
„ „ de credit austr.		872.85

Bursa de București.

Din 16 Decembrie v.

5% Renta perpetuă	4% Fonc. rur.	82
5 „ „ am. 1881 97 1/2	5 „ „ urb. Buc. 88 1/2	
5 „ „ 1892 99	5 „ „ Iași 85 1/2	
5 „ „ 1893 99	Banca Națion.	2540
5 „ „ 1894 94	„ Agricolă	308
4 „ „ 1895 86	„ României	
5 „ „ 90.94 87	„ de scont	278
4 „ „ 1896 86 1/2	Dac. Rom.	415
4 „ „ 1898 86 1/2	Națională	420
Convertite rurale.	Patru	
5% Obl. c. B. 1883	Canstrucții	55
4 1/2 „ „ 1890	Basalt artificial	
5% „ „ 1895	Tramv. nou	
„ Fonc. rur. 94 1/2	Baia centrală	12

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Bațescu
Proprietar: Pentru „*Tipografeii*“, societate pe acțiuni: Iosif Marschall

Anunț.

În 8 Ianuarie st. n. la 10 ore a. m. se vor esarînda pe calea licitațiunei publice realitățile mele stătătoare din casa de locuit, superedificatele economice și 230 jug. arător, cositor și pășune, comasate. Condițiunile de licitațiune se pot vedî în locuița subscrisei, unde se va țînî și licitațiunea.

Tot atunci voi vinde pe bani gata sau în așteptare 10 boi, 6 vaci, 7 junci, 5 viței, 6 cai, 80 oi și 12 seroațe fatătoare. [401] 3—3

Cenade-Secaș, în 21 Decembrie 1899.

Eva Istadie Mărgineanu.

Sighișoara

ofere în noul palat industrial, în piața tirgulii, tuturor străinilor distracție plăcută în de-curînd adaptatul și aranjatul

RESTAURANT

(bere de Pilsen, vinuri din pivnițele lui Deutsch) și [393] 4—7
cafeneauă,
billiard, cofetărie, cafeneauă pentru dame.

Cine vrea să câștige

400 mărci (circa 500 cor.)

câștig lunar, *garantat*, cinstit și fără risc poate se câștige, aceia care își trimit adresa și o marcă postală sub V. 21 la Annoncen-Expd. K. F. Woltan, Leipzig-Lindenau. [315] 91—52

La „*Tipografeii*“, soc. pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare

„POESII“

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 1 cor. 40 fil.

„*Tipografeii*“, soc. pe acțiuni Sibiu.

Se află de vînzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 40 fil.

Convocare.

Fundatorii institutului de credit și economii „*Poporul*“, societate pe acții, convoacă:

Adunare generală constituantă,

ce se va țînî în Lugoj, la 30 Ianuarie 1900 st. n., 2 ore p. m., în localitatea școlai gr-cat, la care p. t. domnia subscriitori de acții sînt rugați a se prezenta în persoană ori prin plenipotențați.

Ordinea de zi:

1. Constituirea adunării generale.
  2. Raportul fundatorilor.
  3. Decidere asupra constituirei societăței.
  4. Pertractarea și votarea statutelor.
  5. Presentarea concludului fundatorilor cu privire la denumirea direcțiunei institutului.
  6. Alegerea comitetului de supraveghere.
  7. Disposițiuni pentru verificarea procesului verbal.
- Lugoj, 24 Decembrie 1899 st. n.

Pentru oameni tineri există număroase mijloace din străinătate, franceze, engleze și germane, în contra durerilor și scursurilor de țeve.

În toate casurile, în cari medicii prescriu oleu de santal, mai consult și mai bine este a se întrebuița

Santal-Egger,

preparat din cel mai bun oleu de santal din India, preseris pacienților din partea medicilor.

Prețul unui flacon 3 coroane,

la trimiterea înainte a prețului franco 3 cor. 40 fil.,

2 flacoane 6 cor.

3 flacoane 9 coroane.

Farmacia la „Palatinul țerei“ în Budapesta, VI., Váci-körút 17.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare populară a legii amintite**. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învătătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

și **BOALELE CONTAGIOASE**

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De **Tormay Béla.**

(134 pag. mari.)

Cartea costă 60 fil. (cu porto postal 70 fil.) și se poate cumpăra dela

„*Tipografeii*“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Sortirea deja în 4 zile!

În preț de 100.000 cor. 5 câștiguri à 20.000 cor. etc.

conțin câștigurile principale, cari cu detragere de 20% la dorință se rîscumpără toate, ale

marei loterii filantropice

în favorul reuniunei policlinice din Budapesta (spital) și se pot câștiga cu un los pentru numai

1 COROANĂ

Fiecare los joacă la toate 6 tragerile fără a se plăti ceva ulterior pentru el, astfel se pot câștiga cu un singur los toate 6 câștigurile principale în valoare de 200.000 cor.

Prima sortire irevocabil peste 4 zile.

Losuri se capătă la: „*Tipografeii*“, societate pe acțiuni în Sibiu.